

YOSH BOLALARGA CHET TILINI SAMARALI O'RGATISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Toshtemirova Sabrina Toshpulat qizi

*Shahrisabz davlat pedagogika instituti Filiologiya fakulteti Xorijiy til va adabiyoti
(ingliz tili) yo'nalishi 3-bosqich talabasi e-mail: toshtemirovas303@gmail.com*

Annotatsiya: *Ushbu tezisdagi yosh bolalarga chet tilini o'rgatishda qo'llaniladigan zamonaviy metodlar tahlil qilinadi. Asarda bolalarning yosh xususiyatlari, o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi va ularni o'qitishda samarali bo'lgan yondashuvlar-jumladan, Total Physical Response, kommunikativ metod, hikoya aytish, qo'shiqlar, texnologiyadan foydalanish kabi usullar bayon etilgan. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar-mobil ilovalar, onlayn platformalar va virtual haqiqatning ta'lim jarayonidagi roli yoritilgan. Tadqiqot asosida, shuningdek, bolalarga mo'ljallangan, interaktiv va qiziqarli usullar orqali chet tilini samarali o'rgatish mumkinligi ko'rsatilgan.*

Kalit so'zlar: *Kommunikativ metod, zamonaviy texnologiyalar, onlayn platformalar, o'yinlar, interaktiv faoliyatlar, virtual haqiqat.*

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ВОЗРАСТА

Аннотация: *В данной тезисной работе рассматриваются современные методы обучения иностранным языкам детей младшего возраста. Анализируются возрастные особенности детей, их мотивация к обучению, а также эффективные педагогические подходы, такие как метод тотальной физической реакции (Total Physical Response), коммуникативный метод, рассказывание историй, использование песен и применение технологий. Кроме того, рассматривается роль современных технологий-мобильных приложений, онлайн-платформ и виртуальной реальности-в образовательном процессе. В ходе исследования показано, что обучение иностранному языку может быть более эффективным при использовании интерактивных и увлекательных методов, ориентированных на детей.*

Ключевые слова: *Коммуникативный метод, современные технологии, онлайн-платформы, игры, интерактивные занятия, виртуальная реальность.*

MODERN METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO YOUNG CHILDREN

Abstract: *This thesis analyzes modern methods used in teaching foreign languages to young children. It examines age-specific characteristics of learners, their motivation to study, and effective teaching approaches such as Total Physical Response, the*

communicative method, storytelling, the use of songs, and the integration of technology. Moreover, the role of modern technologies — including mobile applications, online platforms, and virtual reality — in the educational process is explored. The research demonstrates that using interactive and engaging methods tailored to children can significantly enhance the effectiveness of foreign language learning.

Keywords: Communicative method, modern technologies, online platforms, games, interactive activities, virtual reality.

Hozirgi kunda globalizatsiya jarayoni ta'lim tizimida ko'plab o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda. Xususan, xorijiy tillarni o'rganish bugungi kunda nafaqat kattalar, balki yosh bolalar uchun ham dolzarb masalaga aylanmoqda. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, chet tilini erta yoshdan boshlab o'rganish bolaning nafaqat lingvistik, balki kognitiv, ijtimoiy va madaniy rivojlanishiga ham katta ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun maktabgacha va boshlang'ich ta'lim bosqichida samarali o'qitish metodlarini qo'llash dolzarb vazifalardan biridir. An'anaviy grammatik qoidalar va yodlashga asoslangan uslublar bilan bir qatorda, zamonaviy o'qitish metodlari – interaktiv, kommunikativ, o'yin shaklidagi yondashuvlar orqali bolalarda chet tiliga nisbatan ijobiy munosabat shakllantiriladi, ularning darsdagi ishtiroki kuchayadi va bu esa mustahkam bilim olishga yordam beradi.

1. Yosh bolalarning o'rganish xususiyatlari

Yosh bolalar uchun til o'rganish tabiiy jarayondir. Ular tilni muloqot, o'yin, qo'shiq va harakat orqali o'zlashtiradilar. Ularning fikrlashi ko'proq konkret obrazlarga, harakatlarga bog'liq bo'ladi. Shuning uchun ta'limda vizual materiallar (rasmlar, video, animatsiyalar), eshitish materiallari (qo'shiqlar, dialoglar), va kinestetik faoliyatlar (raqs, pantomima) muhim rol o'ynaydi. Bolalarning e'tiborini uzoq vaqt davomida bir joyda saqlab turish qiyin bo'lgani uchun darslar turli xil interaktiv elementlar bilan boyitilishi kerak. O'yinlar, rolli mashg'ulotlar, ijodiy topshiriqlar, hikoya aytish kabi faoliyatlar darsni jonlantiradi va bolaning ongli ishtirokini ta'minlaydi.

2. Zamonaviy o'qitish metodlari

a) Total Physical Response (TPR) James Asher tomonidan ishlab chiqilgan bu metod harakat orqali til o'rganishga asoslanadi. O'qituvchi buyruqlar beradi (masalan: "Stand up", "Open the door"), bolalar esa bu harakatlarni bajaradilar. Ushbu yondashuv bolalarning harakat va eshitish faoliyatini birlashtirib, tilni bevosita va tabiiy muhitda o'zlashtirishga yordam beradi. Ayniqsa, passiv so'z boyligini faolga aylantirishda samarali hisoblanadi.

b) TPR Storytelling (TPRS) TPR metodining yanada rivojlangan shakli bo'lib, hikoya asosida so'z o'rganishga asoslanadi. Hikoyalar bolalarning diqqatini tortadi, xotirani faollashtiradi va kontekst orqali so'z va iboralarni tushunishni osonlashtiradi. Blaine Ray tomonidan yaratilgan bu metod bolalarda tasavvur, kreativlik va nutq qobiliyatini rivojlantiradi.

c) Kommunikativ yondashuv (CLT) Bu metod tilni faqat grammatika emas, balki real muloqot vositasi sifatida o'rganishga qaratilgan. Darsda rolly o'yinlar, savol-javoblar, guruhlarda ishlash, intervyular orqali til amaliyotda qo'llaniladi. Bolalar grammatika xatolaridan cho'chimay, til orqali o'z fikrini yetkazishga harakat qiladi.

d) Vazifaga asoslangan o'qitish (TBLT) Mazkur yondashuvda dars faoliyati muayyan vazifalarni bajarish orqali tashkil etiladi. Masalan: "Supermarketda xarid qilish", "Kundalik rejani tuzish", "O'z oilasi haqida gapirish". Bu metod bolalarning tanqidiy fikrlashini, rejalashtirish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

e) Hikoya aytish va qo'shiqlar Tilni eshitish orqali o'rganish bolalar uchun eng samarali usullardan biridir. Multfilmlar, audiokitoblar, bolalar qo'shiqlari til o'rganishga qiziqishni kuchaytiradi, talaffuz va intonatsiyani yaxshilaydi. Bolalar biror qo'shiq yoki ertakni eslab qolish orqali ko'plab so'zlarni kontekstda o'rganadilar.

f) O'yinlar va interaktiv faoliyatlar

Dars jarayonida ishlatiladigan didaktik o'yinlar, fleshkartalar, memory card games, domino, rolly o'yinlar, pantomima, dramatizatsiya bolalarning faol ishtirokini ta'minlaydi. Til o'rganish jarayonini zavqli va esda qolarli qiladi.

3. Texnologiyadan foydalanish

a) Mobil ilovalar

Zamonaviy bolalar raqamli texnologiyalar muhitida ulg'aymoqdalar. Lingokids, Duolingo ABC kabi bolalar uchun maxsus ishlab chiqilgan ilovalar multimediali materiallar, o'yinlar, viktorinalar orqali til ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu ilovalar bolalarni o'zlashtirish tezligiga mos ravishda o'rganishga imkon beradi.

b) Onlayn platformalar

GoGo Lingo, Novakid, ABCmouse kabi onlayn platformalar professional o'qituvchilar tomonidan olib boriladigan darslarni taklif etadi. Darslar bolaning yoshi, qiziqishlari va til darajasiga qarab moslashtiriladi. Bu platformalarda video, interaktiv topshiriqlar va onlayn sinovlar mavjud.

c) Virtual haqiqat (VR)

VR texnologiyasi orqali bolalar tilni immersiv, ya'ni to'liq singib ketadigan muhitda o'rganadilar. Masalan, bolalar virtual restoranda buyurtma berishni, aeroportda ro'yxatdan o'tishni o'rganishlari mumkin. Bu ularning tilni real hayotda qanday qo'llashni o'rganishiga yordam beradi.

4. O'qituvchining roli

Zamonaviy metodlar o'qituvchini faqat bilim beruvchi emas, balki o'rganish jarayonini boshqaruvchi, rag'batlantiruvchi, yo'l-yo'riq ko'rsatuvchi shaxs sifatida talqin qiladi. O'qituvchi bolalarning ehtiyojlarini, o'rganish uslubini, shaxsiy qiziqishlarini hisobga olib, darsni shunga mos tarzda tashkil etadi. U motivatsiya yaratadi, individual yondashuvni ta'minlaydi va muhitni qo'llab-quvvatlovchi tarzda tashkil qiladi.

Xulosa qilib aytganda, yosh bolalarga chet tilini o'rgatishda zamonaviy metodlar dars samaradorligini oshiradi, bolaning qiziqishini kuchaytiradi va mustahkam til ko'nikmalarini shakllantiradi.

Interaktiv, kommunikativ va texnologiyaga asoslangan yondashuvlar orqali bolalar o'zlarini erkin his qilishadi, dars jarayonida faol ishtirok etishadi.

O'qituvchi esa zamonaviy metodlarni tanlashda bolalarning yoshi, individual ehtiyojlari va darsning maqsadiga muvofiq ravishda ijodiy yondashishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Asher, J. (2000). Learning Another Language Through Actions. Sky Oaks Productions.
2. Ray, B. (1990). Fluency Through TPR Storytelling. Command Performance Language Institute.
3. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press.
4. Lingokids. (2024). Modern parents are turning screentime into learning with Lingokids app. New York Post.
5. GoGo Lingo. (2010). GoGo Lingo Makes Education Entertaining. Wired.
6. Novakid. (2023). Modern methods and techniques for teaching a child English.